

18-343/4

Извештај
за извршен увид на законитоста на
работата од областа на животната средина на
општина Дебар за 2021год

Комисијата за вршење надзор на законитоста на работата на органите на општината, на градот Скопје и на општините во градот Скопје формирана со Решение бр. 18-1092/2 од 16.02.2021 година, а врз основа и согласно Планот за вршење на надзор на законитоста на работата на органите на општината, на градот Скопје и општините во градот Скопје донесен од страна на Министерството за животна средина и просторно планирање со бр. 18-1092/1 од 16.02.2021 година, го спроведе увидот со доставување на прашалникот електронски до општината и по пополнување на истиот ни беше доставен по пошта, врз основа на што го изготви извештајот за извршен увид на законитоста на работата во општина Дебар.

Увидот на работата на општината Дебар е извршен од страна на министерството и тоа за следните области од законите за животна средина преку доставениот потполнет прашалник:

1. Постапка за одобрување на елаборати за животна средина
2. Постапка за издавање на Б-интегрирана еколошка дозвола
3. Надлежностите на органите на општината од областа на управување со отпадот.
4. Надлежностите на органите на општината од областа на заштита на водите.
5. Надлежностите на органите на општината од областа на заштита од бучава во животната средина

Контакт лице за прашалникот не е наведено.

Во однос на првата точка од Планот за вршење на надзор на законитоста на работата на органите на општината, на градот Скопје и општините во градот Скопје која се однесува на спроведување на постапката за одобрување на елаборати за животната средина комисијата согласно добиениот прашалник утврди дека: во општина Дебар се изјаснија дека се спроведува постапката за одобрување на елаборати за заштита на животната средина но не се изјаснија дали истите се одобруваат согласно постапката и за нив се води евиденција согласно пропишаниот регистар. Овластено лице за одобрување на елаборати немале.

По однос на втората точка која се однесува на спроведување на постапката за издавање на Б интегрирани еколошки дозволи од страна на комисијата согласно одговорите во прашалникот е утврдено дека согласно активностите кои произлегуваат од Законот за животна средина општината ја спроведува постапката за издавање на Б интегрирани еколошки дозволи. Имале издадено 2 (две) Б интегрирани еколошки дозволи и 1 (една) во постапка. Немаат одговорено дали за издадените дозволи се пресметува надоместок.

Во општината се изјаснија дека немаат овластено лице кое ги издава дозволите и кое е обучено за тоа.

По однос на обврските согласно Законот за животна средина:

- Општината има одговорено дека има донесено нов ЛЕАП но немаат напишано рок на важност и кога е донесен истиот.
- Општината ја нема исполнето обврската согласно член 154 од ЗЖС, нема донесено надворешен план за вонредни состојби.
- Општината нема одговорено дали има донесено План за спроведување на инспекциски надзор за 2021 година,
- Нема назначено овластен инспектор за животна средина.
- Нема воспоставено катастер согласно член 42 и не доставува податоци до МЖСПП.
- Општината нема воспоставено регистер на загадувачи и не доставува податоци за одржување на Регистарот на загадувачки материи и супстанции и на нивни карактеристики до МЖСПП.

Согласно третата точка од Планот за вршење на надзор на законитоста на работата на органите на општината, на градот Скопје и општините во градот Скопје од страна на комисијата е утврдено дека согласно прописите кои произлегуваат од Законот за управување со отпадот

- Општината има одговорено дека нема донесено План и Програма за управување со отпадот, програмата е изготвена од страна на ЈКП Стандард Дебар.
- Општината имала определено локација за претоварни станици, со Стратегијата за регионално управување со отпад.
- Општината се изјасни дека изготвува консолиридан извештај со податоци доставени од правни и физички лица кои вршат дејности на собирање, транспортирање, складирање третман, преработка, отстранување и промет на отпад, кој треба да го достави до МЖСПП согласно член 39 од ЗОУ.
- На територијата на општината функционира ЈКП Стандард Дебар, кој поседува Дозвола за собирање и транспортирање на неопасен и други видови на комунален отпад.
- Општината се изјасни дека место за третман и отстранување на инертен отпад е градската депонија.
- Не врши мониторинг на управувањето со отпадот и нема донесено Програма за мониторинг за управување со отпад.
- Нема организирано информативен систем согласно член 113.
- Не води катастар на својата општина на создавачите на неопасен отпад согласно член 116.
- Нема склучено договор со правно лице за управување со отпадот од пакување.
- Имало регистрирано правно лице кое поседува дозвола за самостојно постапување со отпад од пакување- Екогрин сити.
- Не се прави селекција на отпадот, од страна на правните субјекти
- Општината имала склучено договор за соработка со правно лице за колективно постанување со отпадна електрична и електронска опрема-Елколект (чија дозвола е со истечена важност),
- Општината нема склучено договор со правно лице за управување со отпад од батерии и акумулатори.
- Општината нема реализирано инспекциски надзор во областа на животната средина (согласно член 126 и 129) бидејќи нема назначен овластен инспектор за животна средина.

- Општината овозможува остварување на правото на пристап до јавни информации и јавно учество во донесувањето одлуки во областа на отпадот преку информации на веб-страницата.

Согласно четвртата точка од Планот за вршење на надзор на законитоста на работата на органите на општината Дебар, од страна на комисијата е утврдено дека согласно прописите кои произлегуваат од Законот за водите:

- Општината во прашалникот нема одговорено дали има согласно член 26 и 28 прибавено водно право дозвола за користење на вода за водоснабдување и Дозвола за испуштање отпадни води или за испуштање или фрлање материји и супстанции во реципиентите согласно член 79 од ЗВ.

- Општината во прашалникот нема одговорено дали при издавање на Б интегрирани еколошки дозвола утврдува дали инсталацијата за активностите и дејностите за кои се издава дозвола за користење и дозвола за испуштање ги има прибавено од МЖСПП.

- Општината нема одговорено во прашалникот дали согласно член 96 став 2 од ЗВ има донесено одлука за потребата за определување на заштитни зони за водните тела кои се користат за консумирање од страна на човекот. Општината нема поднесено барање со елаборат до Министерство за животна средина и просторно планирање за да согласно член 96 став 1 се определат заштитни зони за водни тела од кои се користи вода за консумирање од страна на човекот.

- Општината нема одговорено дали има донесено Програма за одведување, собирање и пречистување на урбаните отпадни води согласно член 114 од ЗВ, а има одговорено дека делумно се врши пречистување согласно член 113 од ЗВ и дека се внимава согласно член 116 ефлуентите од индустриските отпадни води коишто влегуваат во системите за собирање и пречистување на урбани отпадни води да бидат подложни на потребниот претретман.

- Општината не одговорила дали има донесено План за заштита и одбрана од поплави.

- Општината нема Програма за заштита од штетно дејство на водите член 124 ЗВ и согласно член 143 од ЗВ, не изработила, доставила и објавила извештаи за активностите реализирани во претходната година и предвидените активности за наредната година во врска со заштитата од штетното дејство на водите.

- Во однос на ерозивното подрачје во нејзините граници и подрачјата загроени од ерозија општината одговорила дека нема определено границите на ерозивното подрачје и подрачје загроено од ерозија, нема утврдено мерките и работите за заштита на земјиштето од ерозија и уредувањето на пороите, врз основа на техничка документација согласно член 135 од ЗВ како и не презема мерки за заштита на ерозивни подрачја согласно член 137 од ЗВ. Исто така и согласно член 141 од ЗВ не превзема мерките за уредување на пороите што се наоѓаат на нивното подрачје.

- Општината согласно член 131 од ЗВ во населените места има можност да го определува крајбрежниот заштитен појас за водотеците за кои не е определен истиот и да го уреди согласно член 132. Општината во прашалникот одговорила дека во населените места не го определува и уредува крајбрежниот заштитен појас за водотеците согласно член 131 и 132 од причина што нема водотеци. Општината не врши проценка дали водотеците на подрачјето кое е под нивна надлежност се во состојба да предизвикат поплави на земјиштето и дали обезбедуваат непречен проток на водата согласно член 133.

- Општината нема воспоставено мониторинг за водни тела согласно член 145 ЗВ нема донесено Програма за мониторинг на водите и не доставува податоци согласно член 156 ЗВ.

-Водата за пиење ја обезбедуваат преку градски и локални водоснабдителни системи. Општината има основано јавно претпријатие ЈКП Стандард Дебар за вршење на дејноста и работењето и одржувањето на системите за водоснабдување и снабдувањето со вода за пиење согласно член 185. Се врши периодично испитување на квалитетот на водата.

Во прашалникот има одговорено дека општината нема инспектор и не врши инспекциски надзор во областа на водите (согласно член 229), како и дека се соочува со недостаток на стручен кадар.

Согласно петата точка од Планот за вршење на надзор на законитоста на работата на органите на општината Дебар, од страна на комисијата е утврдено дека согласно прописите кои произлегуваат од областа на заштита од бучава во животната средина :

Општината нема развиено локална мрежа за мониторинг на бучава согласно член 19 од ЗЗБЖС.

Нема склучено договор за мерење на бучава со овластено правно лице.

-Не води катастер на создавачи на бучава согласно член 35 од ЗЗБЖС.

Општината при издавање на одобренија за градба не утврдуваат дали планските документи за објектот ги исполнува условите и мерките во врска со заштитата од бучава согласно член 23 од ЗЗБЖС.

Врз основа на сето горенаведено комисијата за вршењето на надзорот ги увиде следниве недостатоци кои е потребно општината да ги отклони и за тоа да го известат министерството, и даде неколку препораки:

-Да се отпочне постапка за изработка на ЛЕАП,

-Да се изготви надворешен план за вонредни состојби согласно член 154 од ЗЖС, и истиот да ни се прати на увид.

-Да се назначи или вработи лице кое ќе биде распоредено за овластен инспектор за животна средина.

Од областа управување со отпад комисијата укажува на следниве недостатоци кои е потребно да се отстранат::

-Да се достави информација до министерството дали Регионален план за управување со отпад е усвоен од страна на советот на општината, дали се отпочнати активности за негова реализација.

-Општината да воспостави систем на селективно собирање на комунален отпад почнувајќи од домаќинствата.

-Општината да отпочне со водење Катастар за својата територија, во кој ќе се евидентираат создавачите на неопасен отпад.

- Општината да пристапи кон склучување договор со правно лице кое поседува Дозвола за колективно постапување со посебни текови со отпад (пакување).

- Општината да пристапи кон склучување договор со правно лице кое поседува Дозвола за колективно постапување со посебни текови со отпад батерии и акумулатори,

-Општината да пристапи кон склучување договор со правно лице кое поседува Дозвола за колективно постапување со посебни текови со отпад-електрична и

електронска опрема, постоечката Дозвола за колективно постапување на Електро е истечена.)

-Општината да отпочне со спроведување на обврските согласно Законот за заштита од бучава.

Во областа на водите комисијата укажува на следниве недостатоци кои е потребно да се отстранат:

-Јавното комунално претпријатие кое е формирано од општината ЈКП Стандард Дебар има остварено водно право т.е. дозвола за користење вода за водоснабдување од водовод Росоки Дебар. Општината да прибави Дозвола за испуштање во води и испуштање и фрлање материи и супстанции во реципиентите согласно член 79 од ЗВ, како и да се прибават дозволи за водните тела од кои се користи вода за водоснабдување за кои не е прибавена истата, согласно член 26 и 28 од ЗВ.

- Општината потребно е согласно член 96 став 2 од ЗВ да донесе Одлука за потребата од определување на заштитни зони за водни тела од кои се користи вода за консумирање од страна на човекот. Одлуката за потребата со барање и Елаборат за определување на заштитни зони потребно е да се достави до Министерство за здравство и Министерство за животна средина и просторно планирање за да согласно член 96 став 1 од ЗВ се изработи Предлог одлука за заштитни зони која ќе ја донесе Владата на РСМакедонија. По донесување на одлуката од страна на Владата на РСМакедонија потребно е општината во урбанистичките планови на општината да ги прикажува картографски заштитните зони, согласно член 98 став 4 ЗВ.

- Потребно е општината да донесе Програма за одведување, собирање и пречистување на урбаните отпадни води согласно член 114 од ЗВ и да врши одведување и собирање на отпадните води што произлегуваат или се создаваат на нивното подрачје, вклучувајќи го и отстранувањето на тињата и да врши пречистување на отпадните води согласно член 113 од ЗВ.

- Општината да донесе Програма за заштита од штетно дејство на водите согласно член 124 ЗВ (која треба да содржи изградба на насипи, акумулации, регулација на реки, уредување на порои, заштита на земјиште од ерозија, пошумување и сл.) и да се преземаат мерките за заштита од друго штетно дејство на водите во урбаните подрачја согласно оваа програма.

-Потребно е согласно член 143 општината да изработи, доставува и објавува извештаи за активностите реализирани во претходната година и предвидените активности за наредната година во врска со заштитата од штетното дејство на водите.

- Согласно член 126 од ЗВ потребно е да се изработи Оперативен план за заштита и одбрана од поплави, да се доставува до Министерство за животна средина и просторно планирање, да се донесува од страна на општината и да се спроведува истиот.

-Советот на општината на територијата под нејзина надлежност потребно е да ги определи границите на ерозивното подрачје и подрачјето загромено од ерозија како и да ги утврди мерките и работите за заштита на земјиштето од ерозија и уредувањето на пороите, врз основа на техничка документација согласно член 135 од ЗВ и да ги презема мерките за заштита на ерозивни подрачја согласно член 137 од ЗВ.Општината потребно е

да ги исполни и обврските од член 141 од ЗВ и да ги превземе мерките за уредување на пороите што се наоѓаат на нивното подрачје.

- Согласно член 133 секоја година до крајот на септември општината да изврши проценка дали водотеците на подрачјето кое е под нивна надлежност се во состојба да предизвикаат поплави на земјиштето и дали обезбедуваат непречен проток на водата. Доколку водотеците не обезбедуваат непречен проток се преземат мерки од страна на општината.

- Општината потребно е да донесе Програма за мониторинг на водите согласно член 145 став 7 од ЗВ и редовно да доставува податоци од мониторинг согласно член 156 ЗВ.

- Да се овластат или вработат лица кои ќе бидат надлежни за издавање на Б-интегрирани еколошки дозволи како и за одобрување на елаборати и вработен кој ќе работи на заштита на животната средина и природата согласно законските прописи и да ги опфаќаат сите надлежности од областа на животната средина кои ги има општината, а кои произлегуваат пред се од Законот за животна средина, Законот за управување со отпадот, Законот за водите, Законот за заштита од бучавата во животната средина и останатите закони од областа на животната средина.

Согласно Нацрт заклучокот на Владата во 2020 година кој сите општини го имаат добиено, истите беа задолжени да направат односно систематизираат работни места кои ќе бидат организирани за заштита на животната средина, со можност за систематизирање на одделение доколку општината е поголема.

Се препорачува да имате барем двајца вработени кои ќе бидат на работни места само за заштита на животната средина, да се отпочне постапка за овластен инспектор за животна средина како би можеле да одговорат на надлежностите на општината согласно законите.

- Во рок од 6 месеци Општина Дебар треба да го извести Министерството за животна средина и просторно планирање за превземените активности согласно утврдените недостатоци во однос на имплементацијата на надлежностите.

Скопје, 2021 година

Претседател на Комисија _____

Танја Кироска Филиќ _____

Членови од Комисијата:

Фатос Балиу, _____

Сашко Илиќ, _____

Даниела Наумоска, _____

Даниела Ристова, _____